

**Veronika Komandrovskya, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor, Associate Professor
at the Department of Economics
and Business Technologies
National Aviation University
Kyiv, Ukraine**

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-272-2-12>

**SUSTAINABLE DEVELOPMENT
AS A MODERN BUSINESS CONCEPT**

**СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ
ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ**

Концепція сталого розвитку наразі є однією з найактуальніших тем, предметом дослідження багатьох вітчизняних та іноземних науковців, а також об'єктом уваги численних міжнародних організацій та урядів країн світу. Їх увагу зосереджено на шляхах досягнення глобальних цілей сталого розвитку, що сформульовано Організацією об'єднаних націй та спрямовано на вирішення сучасних проблем світового співтовариства, пов'язаних зі зміною клімату, ліквідацією бідності, дискримінацією, правами людини, захистом навколишнього середовища, веденням етичного і відповідального бізнесу.

Важливість забезпечення сталого розвитку підприємств для досягнення глобальних цілей підтверджується їх суттєвим внеском у створенні національного добробуту, проте крім фінансових цілей повинні також позитивно підходити до відповідального ведення бізнесу. Сталий бізнес є метою багатьох компаній у різних галузях економіки, адже їх

ставлення до вирішення екологічних та соціальних проблем, економічний розвиток країни в цілому, становиться все більш вагомим фактором забезпечення їх конкурентоспроможності на внутрішніх та світових ринках. Трансформаційні процеси в суспільстві стимулюють підприємства поєднувати у своїй діяльності три стовпи сталого розвитку та усвідомлювати вигоди та переваги ведення бізнесу відповідно до цілей сталого розвитку, що створює їм позитивний імідж та довіру стейкхолдерів.

Сталий розвиток сьогодні є дуже відомою та використовуваною темою не лише в екологічній сфері, але й в інших аспектах. Термін сталість почав використовуватися разом із поняттям сталого розвитку у виконанні його принципів, і можна вважати ці два терміни синонімами.

У фаховій літературі існує багато визначень, що визначають сталий розвиток, проте перше визначення його як процесу, що відповідає «потребам нинішнього покоління, не позбавляючи майбутні покоління можливості задовольняти свої потреби» було сформульовано у доповіді Всесвітньої комісії ООН з навколишнього середовища та розвитку у 1987 році [1]. На цьому ґрунтується й концепція сталого розвитку бізнесу, що визначає цілями бізнесу не тільки досягнення ним власних економічних цілей, але й враховує підтримку якості життя майбутніх поколінь, що є основною передумовою цієї концепції, використовуючи економічні засоби та технології для задоволення людських потреб, матеріальних, культурних і духовних, та збереження навколишнього середовища.

«Сталий розвиток – це концепція управління підприємством, яка в умовах складності та багатофакторності зовнішнього середовища, обмеженості природних ресурсів, зростання ролі людського потенціалу передбачає вплив на

нарощування економічного потенціалу підприємства та рівень соціального розвитку з одночасним забезпеченням природозберігальних технологій» [2].

Сталість підприємства являє собою безперервний розвиток ділової активності, яка задовольняє поточні потреби, не ставлячи під загрозу майбутні. Таким чином, стійкість бізнесу являє собою поведінку бізнесу, яка об'єднана з цілями та цінностями сталого розвитку та може задовольнити потреби всіх стейкхолдерів у короткостроковій та довгостроковій перспективі.

На рис. 1 показані три стовпи, на яких базується триєдина концепція сталого розвитку суспільства та бізнесу, а також цілі підприємств з його забезпечення в рамках бізнесу.

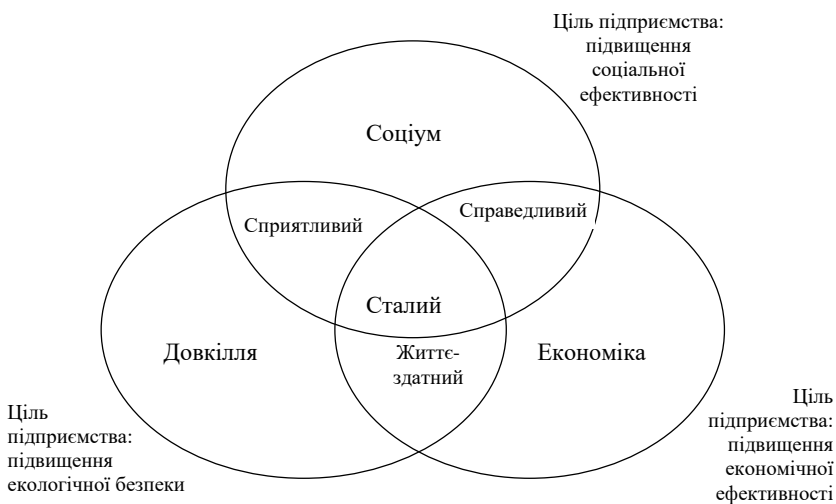

Рис. 1. Триєдина концепція сталого розвитку та цілі підприємств щодо реалізації її складових

Економічний стовп уявляє собою загальний економічний розвиток, який забезпечує окремим особам і підприємствам задоволення своїх економічних потреб.

Соціальний стовп визначає умови, які впливають на добробут людей як на теперішній час так й добробут майбутніх поколінь. Метою цього стовпа є усунення бідності, несправедливості, дискримінації, дотримання прав людини та забезпечення освіти.

Екологічний стовп орієнтований на захисті поточного та майбутнього стану глобальної екосистеми, уповільнення та усунення зміни клімату, забруднення навколишнього середовища, переробку відходів, зберігання природних ресурсів, в першу чергу невідновлювальних ресурсів планети.

Триєдність та складність реалізації даної концепції полягає у необхідності збалансованості заходів з досягнення всіх трьох стовпів сталого розвитку, наявності механізмів взаємодії між ними, усунення протиріч, що виникають в процесі побудови цілей кожного напрямку та їх реалізації.

Відповідно до стовпів концепції забезпечення сталого розвитку на рисунку вказано які цілі підприємства сприяють її реалізації, адже підприємство має бути спрямовано на збалансовану реалізацію цілей підвищення економічної та соціальної ефективності, та забезпечення екологічної безпеки. Нинішня політична та економічна ситуація, поточні тенденції в розвитку суспільства та глобальні тенденції в світі роблять стійкість одним із ключових факторів успіху в останні роки. Для забезпечення сталого розвитку підприємства орієнтуються не тільки на досягнення традиційних для бізнесу цілей – збільшення прибутку, темпів зростання обсягів виробництва та продажу, збільшення частки ринку, але й на відповідність глобальним цілям сталого розвитку, тобто досягнення певної соціальної вигоди та екологічної безпеки.

Метою сталого розвитку підприємств є також баланс між трьома його основними стовпами, тобто економічним, соціальним та екологічним, основою забезпечення якого в

умовах четвертої промислової революції та трансформаційних змін в економіці має бути інновації та інноваційна діяльність підприємств.

Проте четверта промислова революція та цифрова трансформація суспільства, незважаючи на загальний позитивний вплив науково-технічного прогресу, призводять до протиріч у досягненні соціальних та економічних цілей підприємства, адже підвищення економічної ефективності спрямовано в значній мірі на скорочення людської праці, автоматизації та діджиталізації виробничих процесів, що протирічить такій глобальній цілі сталого розвитку як зайнятість населення, тому подальшого дослідження потребують питання оптимального співвідношення економічних цілей підприємства та засобів їх досягнення та загальних цілей сталого розвитку суспільства, забезпечення оптимального балансу між ними. Вимагають також подальшого дослідження досягнення балансу екологічної та економічної ефективності, адже політичні обставини в Європі та, зокрема, в Україні, вимагають вирішення енергетичних проблем, які суттєво вплинули на збільшення виробничих витрат, тому слід також шукати балансу вирішення екологічних та економічних проблем. Інтеграція принципів сталого розвитку в бізнес має сприйматися як інвестиція, яка спрямована на довгострокову перспективу, яка може окупитися незабаром та підвищити економічну ефективність підприємства та забезпечити довгостроковий сталий розвиток.

Література:

1. Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future. URL: <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf> (дата звернення: 7.12.2022).
2. Степаненко Т.О. Теоретичні та методичні засади сталого розвитку підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2020. Том 31 (70). № 6. С. 136–141.